

-Ni tukädæ, A-dœm kænæ Yip cièñ kæ ni?

-Ræi kakä Æ-dýyn.

-Æn ræi kakä Æ-dýyn, A-dœm kænæ Yip tè kæ id?

-A-dœm kænæ Yip tæth lòckiæn.

-Kä æ ñu A-dœm kænæ Yip tæth lòckiæn oe?

-Kæ šoo A-dœm kænæ Yip jäl kæ kææl kæ Kuoth.

-Kæ šoo A-dœm kænæ Yip tè kæ kæ ti diaal tin gor kæn kæ.

-Kä Ciæ-tan, min la guan týr Kuøeth tæ wani?

-Ciæ-tan tæ guic mëë cak Kuoth A-dœm kænæ Yip.

-Ci Ciæ-tan æ ñàc æn šoo ci Kuoth A-dœm kænæ Yip cak kæ cät Kuøeth, kä cuæ cu ñyöny æ lõñ.

-Ci Ciæ-tan æ ñàc æn šoo ci Kuoth A-dœm jakä kuäär wic muœœn kæliw, kä cuæ cu ñyöny æ lõñ.

-Ciæ-tan nyiiræ Kuoth.

-Ciæ-tan ñäcæ jæ i /cæ Kuoth dè luän kæ tiem.

-Kæ kui æmœ, ci Ciæ-tan æ car i bæ A-dœm kænæ Yip wä jöc.

-Kæ kui æmœ, ci Ciæ-tan æ car i bæ A-dœm kænæ Yip bath.

-Kæ càru ci Ciæ-tan æ šœn i bæ A-dœm kænæ Yip bath id?

Kuænæ Tuk 3:1

1-Tämæ thœl pÿl ni jæn kä lèi dœaar diaal tin ci Kuäär ni Kuoth kæ cak. Kä cuæ ciek jiok, "Ci Kuoth æ lar kæ thuœk i, '/Cu

mith kä jiæn diaal tin tè ræi kakä'?"

-Æ thuæk æn šoo æ jæn thœl ruac kæ Yip mœ?

-Šèth.

-Kä æñña ruac kæ Yip mœ?

-Æ Ciæ-tan.

-Ci Yip jæ ñàc i jæn Ciæ-tan ruac kæ jæ mœ?

-Šèth.

-Ci Ciæ-tan cöth ræi thœààl.

-Kä æ ñu ci Ciæ-tan cöth ræi thœààl œ?

-Kæ šoo bæ rœ tœw ræi thœààl.

-Kä æ ñu ci Ciæ-tan rœ tœw ræi thœààl œ?

-Kæ šoo Ciæ-tan góòræ jæ i bæ Yip šœam.

-Kæ šoo Ciæ-tan góòræ jæ i bæ Yip myt.

-Kæ šoo Ciæ-tan góòræ jæ i bæ Yip bath.

-Nyuuthdæ mæn:

-Mi ci kääk lèèni jæ gor i bæ lèi kak, la paræ rœ kæ dèp lçç?

-Juä.

-Æ ñu mi dè tuœœk mi kénæ rœ par?

-/Cæ lèi dè luäñ kæ káp.

-Cèt kæ min la tœœw kääk rœ kæ káp lçç, inœ bæ ci Ciæ-tan rœ tœw kæ šoo bæ Yip šœam.

-Æn Ciæ-tan šœnæ jæ bæ i bæ naath šœaan kænæ dÿpni æn täämæ?

-Juä.

-Æn Ciæ-tan šœnæ jæ idi i bæ naath šœm æn täämæ?

-Min nhiamdiæn, Ciæ-tan ruacæ kæ kœn kæ cärkœn.

-Min ræwdæ, Ciæ-tan ruacæ kæ kœn kæ duœp nææni kœkiæn.

-Min diceœkdiæn, Ciæ-tan ruacæ kæ kœn kæ duœp dayiæmni.

-Min nhiamdiæn, Ciæ-tan ruacæ kæ kœn kæ cärkœn.

-Kæ thààñ guàthni, Ciæ-tan la kuèñæ cär ræi wuœthnikœn.

-Laa car næ jæ i kæ cär kœn, kä ni kæ thuœkdæ kæ cär ti ca kueñ wuœthinkœn æ Ciæ-tan.

-Ciæ-tan la jiokæ ji i /cu Ruac Kuøeth ñäth.

-Æn càr æmœ /cæ bæk kä Kuoth.

-Æn càr æmœ æmi ca làth thin æ Ciæ-tan.

-Min ræwdæ, Ciæ-tan la ruacæ kæ kœn kæ duœp nææni kœkiæn.

-Càr æmœ /cæ bæk kä Kuoth.

-Càr æmœ æ càr mi ca làth wii raadœdiæn æ Ciæ-tan.

-Dè næikiæn ji jiok i "Tàkœ kæ ñàthda."

-Kæ kuic æmœ, "Ca kœ ñàth æ pai tuœœk œ lœ gor."

-Æn càr æmœ /cæ bæk kä Kuoth.

-Æn càr æmœ æ càr mi ca làth wii radœdiæn æ Ciæ-tan.

-Min dīeōekdiān, Ciæ-tan ruacæ kæ kœn kæ duœp dayiæmni.

-Ci dayiæmni kœñ ruac kæ guudœœnikun.

-Ci dayiæmni guudœœenkun jiok i wañæ gaatkun kæ mac, kä cu kæn kæ dhil lät.

-Æn càr æmœ /cæ bæk kä Kuoth.

-Æn càr æmœ æmi ca lät hwi guudœœnikun æ Ciæ-tan kænæ dayiæmnikæ.

-Ci Yip æ bèn ñàc i æ Ciæ-tan ænëë ruac kæ jæ mœ?

-Šèth.

-/Kèn ,Yip jæ ñàc i æ jæn Ciæ-tan ænëë ruac kæ jæ mœ.

-Kæ šoo ci Ciæ-tan rœ tçç.

-/Kèn guudœœnikun jæ ñàc i æ Ciæ-tan æ jæn ænëë ruac kæ kæ mœ.

-Kæ šoo ci Ciæ-tan rœ tçç.

-Ci Ciæ-tan rœ tœw kæ šoo bæ Yip mÿt šœmä.

-Ci Ciæ-tan rœ tœw kæ šoo bæ guudœœnikun mÿt šœmä.

-Kä æ ñu gör Ciæ-tanæ i bæ Yip mÿt Šœmä mœ?

-Kæ šoo Ciæ-tan nyìiræ Yip.

-Kæ šoo Ciæ-tan göræ jæ i bæ Yip bath.

-Kä æ ñu ci Ciæ-tan æ gör i bæ guudœœnikun mÿt šœmä mœ?

-Kæ šoo Ciæ-tan nyìiræ næi diaal.

-Kæ šoo Ciæ-tan göræ jæ i bæ næi diaal bath.

-Nyøeaknæ thiec ëë ci Ciæ-tan æ thièècni Yip kæ kuen.

Kuænæ Tuk 3:1

1-Cu Ciæ-tan ciek jiok, "Ci Kuoth æ lar æ thuœk, i 'Cu mith ræi jiææn diaal tin te ræi kakä'?"

-Kä æñu cu Ciæ-tan Yip thiec inœ moë?

-Ciæ-tan ñäcæ min ca lar æ Kuoth.

-Ciæ-tan ñäcæ jæ i ci Kuoth æ lär kæ i cuœræ mith Jiaath ñäc kä Ñœaani kä mi Gœaa kænæ mi Jiääk.

-Kä æñu cu Ciæ-tan Yip thiec inœ moë?

-Cu Ciæt-an Yip thiec inœ kæ šoo bæ Yip šœam.

-Cu Ciæ-tan Yip thiec inœ kæ šoo bæ Yip myt.

-Cu Ciæ-tan Yip thiæc inœ kæ šoo bæ Yip bath.

-Kuænæ luœc Yip:

Kuænæ Tuk 3:2-3

2-Kä cu ciek thœl jiok, "Dè kœ dæi jiææn diaal cam ræi kakä,

3-Kä ci Kuoth æ kulæ lar i, '/Cu dœw jiaath æ tè däär kakä mœmœ cam, kä /cu jæ bi thiap, kiæ bi liu.'"

-/Kèn Kuoth æ lär A-dœm kænæ Yip i cuœræ dœw jiaath thiap.

-Ci Kuoth æ lär A-dœm kænæ Yip i cuœræ cam ni dœw jiaath kärœa.

-Ræi Buœk Kuœth, la kuænæ jæ i ci Kuoth A-dœm jiok i /cu dœw jiaath cam kärœa.

-Æn min ci Kuoth æ lär A-dœm æ jæn ænëë Ci Kuoth æ lär Yip bæ.

-Æn Ruac Kuøeth ca jæ gœar næi te ci ciëñ wii muœœn ni runni te ci wä, inœ bæ Ruac Kuøeth ca jæ gœar næi tin cieñ wic muœœn æn tämæ.

-Æn Kuoth /thilæ jæ nòp kæl kæ kui nææni ti càär, kæ nòp mi dœñ kæ kui nææni ti bòòr.

-Æn Kuoth /thilæ jæ nop kæl kæ kui A-pri-kani, kæ nop mi dœñ kæ kui Yu-rœpni.

-Nop Kuøeth æ kæl kæ næi diaal.

-Nop Kuøeth æ jæn kælœ ni cäñ ëë pan, æn wàlæ, æmäni cäñ kæl.

-Æñu mi ci car i cu Ciæ-tan æ luœc Yip?

Kuænæ Tuk 3:4-5

4-“Kæ thuœk /ci bi liu,” cu thœl æ lär ciek inœ.

5-“Kæ šoo Kuoth ñäcæ jæ mi wìi wä mith thin bi nyinku ro lÿp, kæ bi cu cèt kæ Kuoth, ñäci mi gœa kænæ mi jiääk.”

-Æñu mi ci Kuoth æ lär A-dœm i dè tuœœk mi ci kæ mith Jiàath ñäc kæ ñœaani mi Gœa kænæ mi Jiääk?

-Dè kæ liu.

-Æ ñu mi ci Ciæ-tan æ lär Yip i dè tuœœk mi ci kæ mith Jiaath ñäc kæ Ñœaani mi Gœa kænæ mi Jiääk?

-/Ci kæ bi liu.

-Ci Kuoth æ lar i bi A-dœm kænæ Yip liu mi ci kæ dœw jiaath cam.

-Ci Ciæ-tan wè i /ci A-dœm kænæ Yip bi liu mi cikæ dœw jiaath cam.

-Æ ña mi caari i lat thuæk œ, æ Kuoth kiæ Ciæ-tan?

-Æ Kuoth.

-Ci Ciæ-tan lar ni šoo min ci Kuoth æ lar i /ciæ thuæk.

-Ciæ-tan cœcelæ Kuoth i tæ kæ kac.

-Æñu mi ci Ciæ-tan æ nyœk kæ lär Yip i dè tuœœk mi ci kæ mith Jiaath ñäc kä Ñœaani kä mi Gœa kænæ mi Jiääk?

-Ci Ciæ-tan æ lar i bikæ pàär kæ Kuoth.

-Dè naath pàär kæ Kuoth?

-Šèth.

-Kuoth æ jæn Kuoth kärœa.

-Ciæ-tan kacæ jæ mi cæ Yip jiok i bæ pàär kæ Kuoth.

-Ni tukädæ, Ciæ-tan cæ luth Kuœth bäl.

-Tämæ, Ciæ-tan góðræ Yip i bæ luth Kuœth bäl.

-/Kèn Kuoth naath cak kæ šoo bi kæ tek kæ pèk in lar naathæ.

-Ci Kuoth naath cak kæ šoo bikæ tek kæ min lar Kuothæ.

-/Kèn Kuoth naath cak kæ šoo bikæ cieñ kæ ñutkiæn.

-Ci Kuoth naath cak kæ šoo bikæ ciëñ kæ ñut Kuœth.

-Æ ñu mi ci car i ci Yip æ lät?

-Ci Yip Kuoth bèn luœth kiæ cuæ liñ ni Ciæ-tan?

6-Mëe ci cièk dœw jiaath næn i gœaæ kæ kui mieth kä gœa guèidæ kæ wañ, kä inœ bæ diÿyræ kæ gor ñäc kä ñœaani, cuæ thàandæ kàn kä cuæ jæ cam. Kä cuæ cœwdæ möc kæ thaandæ, mëe tè kæ kææl, kä cuæ mith.

-Ci Ciæ-tan Yip mÿt, kä cu Yip Ciæ-tan ñäth.

-Ci Yip luth Kuøeth bäl, kä cuæ dœw jiaath cam.

-Kä cu A-dœm luth Kuøeth bäl bæ, kä cuæ dœw jiaath cam.

-Ci A-dœm kænæ Yip liñ ni Ciæ-tan.

-Kä /kèn A-dœm kænæ Yip Kuoth liñ.

-Ci A-dœm kænæ Yip luth Kuøeth bäl.

-Ci A-dœm kænæ Yip Kuoth cu duer duèr.

-Kæ šoo ci A-dœm kænæ Yip luth Kuøeth bäl, cu kæ cu la ji tÿr Kuøeth.

-Kæ šoo ci A-dœm kænæ Yip liñ ni Ciæ-tan, cu kæ cu la ji tÿr Kuoth.

-Nyuuthdæ mæn:

-Mi ci määthdu rœ wöc kœœru kä cuæ guœœr ni guan tÿru, kä goræ ni näkdu, æn määthdu nœmœ dèræ la guan tÿru?

-Juä.

-Kæ šoo ci A-dœm kænæ Yip ro wöc kœœr Kuøeth, cu kæ cu la ji tÿr Kuøeth.

-Kæ šoo ci A-dœm kænæ Yip Ciæ-tan guœœr, cu kæ cu la ji tÿr Kuøeth.

-Æ ñu mi ci tuœœk kæ kœr kä mëe ci A-dœm kænæ Yip duèr?

Kuænæ Tuk 3:7-8

7-Kä cu nyinkiæn daræw ro lÿp, kä cuœ jæ ñàc i tè kæ juudä; kä cuœ jith jiÿyn tak kææl kä kuœm kæ ro.

8-Kæ køræ cu wut kænæ ciekdæ jœw Kuàr ni Kuoth liñ min jälæ ræi kakä kæ buàk càñ, kä cuœ ro tœw kæ Kuäär ni Kuoth kamni jiææn ræi kakä.

-Kæ kør kæ mëë ci A-dœm kænæ Yip duèr, æ ñu mi ci kæn æ ñàc?

-Cu kæn æ ñàc i tè kæ juudä.

-Kæ kør kæ mëë ci A-dœm kænæ Yip duèr, æ ñu mi ci kæn æ lät mëë ci kæn æ ñàc i tè kæ juudä?

-Cuœ bièèni lät kæ jith jiÿyn.

-Kæ kør kæ mëë ci A-dœm kænæ Yip duèr, cu kæn ñu lät mëë ci kæ jœw Kuœth liñ bæ kæ kæ?

-Cuœ ro tçç kæ Kuoth.

-Luäñæ rœ i dèri rœ tçç kæ Kuoth?

-Šèth.

-Kæ æ ñu /cæ rœ luäñ œ i dè raan rœ tçç kæ Kuoth œ?

-Kæ šoo Kuoth tæ guàthni diaal.

-Ni mëë, A-dœm kænæ Yip kæ mäth Kuœth.

-Kæ æn tämæ, kæ ji tÿr Kuœth.

-Ni mëë, A-dœm kænæ Yip kæ gaat Kuœth.

-Kæ æn tämæ, A-dœm kænæ Yip kæ gaat Ciæ-tan.

-Ni mëë, A-dœm kænæ Yip jäl kæ kææl kæ Kuoth.

-Kä æn tämæ, A-dœm kænæ Yip tœàwkæ ro kæ Kuøeth.

-Ni mëë, A-dœm kænæ Yip guœerkæ ni Kuoth.

-Kä æn tämæ, A-dœm kænæ Yip guœerkæ ni Ciæ-tan.

-Ni mëë, A-dœm kænæ Yip kuic kæn duèr.

-Kä æn tämæ, ci kæn duèr ñàc.

-Ni mëë, A-dœm kænæ Yip ci kæ pòc.

-Kä æn tämæ, A-dœm kænæ Yip pòc kæ.

-Ciæ-tan nyìiræ ni ña?

-Ciæ-tan nyìiræ ni Kuoth kænæ næi diaal.

-Ciæ-tan tilæ Kuoth, kä šoenæ jæ i bæ lät Kuøeth yàr.

-Ciæ-tan tilæ naath, kä šoen jæ i bæ naath däk.

-Æn Ciæ-tan la góoræ jæ i dèri Ruac Kuøeth la liñi?

-Šèth.

-Kä æñu /ci Ciæ-tan æ góoræ i dèri Ruac Kuøeth liñ œ?

-Kæ šoo Ciæ-tan tilæ næi diaal, kä góoræ kæ i dè kæ wä ræi Tœñä Bar Maac mi /Thil pèk.

-Mi ci Ruac Kuøeth liñ, dèri jæ ñàc i dèri rœ ric ræi Tœñä Bar Maac mi /Thil pèk.

-Mi /ci Ruac Kuøeth bi liñ /ci rœ dè luäñ kæ riec kæ šoo bi rœ bar ræi Tœñä Bar Maac mi /Thil pèk.

-Kuoth góoræ jæ i bi Ruacdæ liñ.

-Kä Ciæ-tan /cæ jæ góoræ i bi Ruac Kuøeth liñ.

-Kæ càrä gœaæ æn šoo dèri Ruac Kuøeth dhil liñ.